

FÖRFATTARCENTRUM RIKS

Verksamhetsberättelse 2025

Om Författarcentrum Riks

Författarcentrum grundades 1967 och är en politiskt och religiöst obunden ideell förening för yrkesverksamma författare. Från starten har verksamheten haft som målsättning att skapa vidgade kontakter mellan författarna och allmänheten, föra ut litteraturen i samhället och slå vakt om åsikts- och yttrandefriheten. Vi vill förbättra författares arbetsmöjligheter och verka för en breddning av kulturutbudet genom samverkan med olika aktörer i samhället, som till exempel bibliotek, skolor, arbetsplatser samt organisationer och enskilda inom folkbildning och kultur.

Under 1970-talet bildades fyra föreningar: Författarcentrum Norr, Författarcentrum Syd, Författarcentrum Väst och Författarcentrum Öst. Författarcentrum har därmed en lång erfarenhet av att bredda kulturlivet och föra ut litteraturen i hela landet.

Varje år förmedlar vår författarförmedling över tretusen uppdrag till författare runtom i landet. Regionerna i Författarcentrum samarbetar genom riksstyrelsen kring gemensamma frågor, såsom fördelningen av det årliga anslaget från Kulturrådet, kvalitetssäkring av författarförmedlingen, utvecklingen av hemsidan samt övergripande policyfrågor och författares arbetsvillkor.

Förutom att fungera som en paraplyorganisation som håller i regionernas gemensamma intressefrågor delar Författarcentrum varje år monter med Sveriges författarförbund på Bokmässan i Göteborg och är medarrangörer på Litteraturscenen. Vi samarbetar även med de andra Centrumbildningarna för att stärka vår gemensamma roll som kulturförmedlande institutioner. Arbetet i 2025 års styrelse för Författarcentrum Riks leddes fram till årsmötet av Martin Engberg, därefter av den nya ordföranden Sara Gordan. Styrelsen består av ordförandena från de fyra regionala styrelserna. På Riks årsmöte representeras varje region av tre ombud som utses på respektive regions årsmöte. 2025 genomfördes årsmötet i Umeå, och de efterföljande personaldagarna i Stockholm.

Intresset för att bli medlem i våra föreningar är stabilt, antalet nya medlemmar ökar. 2025 uppgick antalet medlemmar i de fyra regionerna sammantaget till ca 2000 och det totala antalet författarbesök var 3435.

Författarcentrums målsättningar är att:

- Föra ut litteraturen i samhället, slå vakt om åsikts- och yttrandefriheten och förbättra författares arbetsmöjligheter.
- Öka kontakten mellan författare och allmänheten och verka för en breddning av kulturlivet.
- Samverka med kommunala, regionala och statliga organ, bibliotek, skolor, föreningar, övriga centrumbildningar, organisationer och enskilda inom folkbildning och kultur.

Verksamhetsåret 2025

Årets arbete i Författarcentrum Riks styrelse gått smidigt, och samtalsklimatet har varit gott. Styrelsen har utöver årsmötet haft tio digitala möten och ett fysiskt, i samband med personaldagarna i Stockholm i maj. Under årsmötet i Umeå i april överlämnade sittande ordförande Martin Engberg ordförandeklubban till Sara Gordan, som valdes till ny ordförande på två år. Sara Gordan tog även över arbetet med att leda den för året nya Centrala invalsnämnden, som har träffats digitalt ungefär varannan månad. Under året har invalsnämnden och riksstyrelsen finlipat rutinerna kring det gemensamma invalsarbetet, bland annat genom en förenklad lathund.

Under året har Thomas Skuja från Författarcentrum Väst redovisat och gjort en ny ansökan till Kulturrådet. Ylva Stockelberg har utöver årsbudgeten bistått med löpande budgetrapporter och hjälpt styrelsen att anpassa verksamheten efter dessa. Hedvig von Berlekom och Jacob Åkerström har lett arbetet med vidareutvecklingen av hemsidan och med att söka efter en ny hemsidesleverantör, ett arbete som förhoppningsvis hinner slutföras under våren 2026. Bokmässan 2025 skedde i vanlig ordning i samarbete med Författarförbundet, med en delad monter och möjligheter till informellt utbyte. Vi höll i fyra punkter på Litteraturscenen, en för var region. Sara Gordan och Hanna Jedvik deltog även i det Kulturpolitiska toppmötet dagen före mässan. Sara Gordan har deltagit i en workshop om Författarförbundets identitet och kärnverksamhet som inspirerade till en liknande workshop om Författarcentrum under personaldagarna i maj.

Riks har 2025 fortsatt samarbetet med de övriga centrumbildningarna som påbörjades 2024. På inrådan av PR-byrån som anlätades 2024 har man sett över de olika hemsidorna och skapat en tydlig, gemensam profil, samt tagit fram ett informationsmaterial som används under möten med olika instanser, som Kulturrådet, SKR m fl. En lobbygrupp har träffats digitalt varannan vecka under 2025 och genomfört olika möten och aktioner, för att driva de gemensamma frågorna framåt, inte minst inför riksdagsvalet 2026.

Sammantaget har Författarcentrum Riks fortsatt sitt arbete med att främja författares arbetsmöjligheter och rättigheter, värna om åsikts- och yttrandefriheten och samverka med organisationer och organ som delar våra intressen.

STYRELSE

Riks styrelse består av Riks ordförande och en representant för varje regionstyrelse, med valda suppleanter.

Fram till årsmötet 2025 bestod styrelsen av:

Martin Engberg, ordförande i Författarcentrum Riks

Josefin Silan Karlsson, ordförande i Författarcentrum Norr, suppleant Maria Broberg

Hanna Jedvik, ordförande i Författarcentrum Väst, suppleant Johan Nilsson

Karin Salmson, ordförande i Författarcentrum Väst, suppleanter Anna Maris och Boris Zetterlund

Magnus Ljunggren, ordförande i Författarcentrum Öst, suppleant Andreas Palmaer

Efter årsmötet 2025 bestod styrelsen av:

Sara Gordan, ordförande i Författarcentrum Riks

Maria Broberg, ordförande i Författarcentrum Norr, suppleant Ida Brytnér

Hanna Jedvik, ordförande i Författarcentrum Väst, suppleant Johan Nilsson

Karin Salmson, ordförande i Författarcentrum Syd, första suppleant Anna Maris, andra suppleant Boris Zetterlund

Magnus Ljunggren, ordförande i Författarcentrum Öst, suppleant Andreas Palmaer

ÅRSMÖTE

Årsmötet 2025 hölls den 5 april i Folkets hus i Umeå. Mötesdeltagarna samlades före mötet för en gemensam lunch, och sågs efteråt på Bokcafé Pilgatan för middag och musikunderhållning som arrangerats av Författarcentrum Norr. Under mötet avtackades den tidigare ordföranden Martin Engberg, och Sara Gordan valdes till ny ordförande på 2 år. Stadgeändringen beträffande utträde (§ 6 och § 7) som godkänts i första läsningen på det extrainsatta årsmötet den 19 september 2024 godkändes under årsmötet i andra läsningen, och stadgeändringen genomfördes därmed. Martin Engberg redogjorde för samarbetet med de övriga Centrubildningarna och den PR-byrå som anlits för syftet under 2024. Mötet beslutade att följa upp eventuella resultat av detta samarbete. Ordförande för årsmötet var Michael Dahlberg Grundberg och sekreterare var Pernilla Berglund.

REVISORER

Auktoriserad revisor är Nawras Hussein, Resursgruppen (omvald på årsmötet 2025). Ordinarie föreningsrevisor är sedan årsmötet Torill Kornfeldt, och suppleant Patrik Bergström.

VALNÄMND

Valnämnd är Lena Ollmark (sammanställande), David Väyrynen, Oline Stig och Jerker Sagfors.

MEDLEMMAR

Medlemmar i Författarcentrum Riks är de regionala föreningarna Författarcentrum Norr, Författarcentrum Väst, Författarcentrum Syd och Författarcentrum Öst. Tillsammans representerade de fyra föreningarna cirka 2000 enskilda medlemmar år 2025.

KANSLI

Ylva Stockelberg har varit kanslist, ansvarig för Författarcentrum Riks ekonomiadministration tillsammans med Prokab Ekonomi och Revision i Malmö. Thomas Skuja ansvarade för den gemensamma redovisningen till Kulturrådet på våren och för den gemensamma ansökan på hösten. Jacob Åkerström och Hedvig van Berlekom ansvarade för driften och utvecklingen av hemsidan och Författarförmedlingens databas. Under 2025 startade arbetet med att hitta en ny hemsidesleverantör som bättre motsvarar Författarcentrums och författarförmedlingens behov. Det första urvalet skedde under hösten 2025 och kommer att fortsätta under våren 2026.

BIDRAG FRÅN KULTURRÅDET

Verksamhetsbidraget från Kulturrådet vad detsamma som 2024 och fördelades mellan regionerna enligt fördelningsnyckeln, som utgår ifrån antalet författarmedlemmar i respektive region. Riks strävade som vanligt efter att fördela så mycket som möjligt till regionerna, där Författarcentrums viktigaste verksamheter med att driva projekt, ordna sociala aktiviteter och förmedla författarbesök drivs. Riks behåller bara den summa som är nödvändig för kansliet, styrelsen, KUR-ansökan, drift av hemsidan, centrala invalskommittén, bokmässan, årsmötet och de gemensamma dagarna.

FÖRFATTARFÖRMEDLINGEN

De regionala författarförmedlingarna har sammantaget under 2025 förmedlat inte mindre än 3435 bokningar, vilket är rekord och en rejäl ökning från 2024 års 2899 besök. Detta genererade inkomster på 35.661.484 kronor för de medverkande författarna. De förmedlade uppdragen skedde både enskilt och genom de olika projekt som drivs i regionerna.

CENTRALA INVALSKOMMITTÉN

Under 2025 påbörjades arbetet med den centrala invalskommittén. Kommittén består av en representant för var region och leds av Riks ordförande. Till den Centrala invalskommittén skickar regionerna de ansökningar som inte kan väljas in omedelbart, utan behöver granskas med avseende på verkshöjd. Varje ansökning granskas av en representant från en annan region än den som den sökande sökt till, för att garantera opartiskhet. Kommittén fattar därmed beslut om rekommenderat inval eller avslag, själva beslutet fattas därefter av den aktuella regionen. Under året har invalskommittén haft sex digitala invalsmöten. Arbetet har utvärderats löpande i dialog med Riks styrelse och flyter på bra. En förenklad lathund med grund i invalskriterierna har upprättats, för att underlätta det fortsatta arbetet.

PERSONALDAGAR 2025

Personaldagarna 2025 hölls i Stockholm den 21-22 maj. Mötet inleddes med lunch på restaurang Rydbergs, där vi också åt gemensam middag den 21 maj. Syftet med dagarna var att träffas mellan regionerna, utbyta idéer och erfarenheter, och att personalen på de olika kontoren skulle få möjlighet att diskutera sin arbetssituation med kollegor från andra regioner. Särskilt förmedlarna betonade vikten av att fortsätta ses och diskutera gemensamma frågor. Ämnen som diskuterades var behovet av en ny hemsidesleverantör som bättre svarar mot våra behov, och det beslutades att de nuvarande hemsidesansvariga skulle börja ta fram förslag. Arbetet med detta har pågått under hösten och det finns hopp om att ett förslag ska finnas färdigt under våren 2026. Vi hade en kort workshop om Författarcentrums identitet och roll, där vi talade om olikheter mellan regionerna, och hur vi blir starkare tillsammans, om vikten att stärka vår position i kulturen till exempel genom samarbete med Författarförbundet och de andra Centrumbildningarna, om att fortsätta utveckla projekt och medlems servicen på olika sätt. Avslutningsvis talade vi också om hur och varför vi ska ha återkommande gemensamma dagar – en diskussion som lär fortsätta under 2026, och sannolikt påverkas av budgeten och bidragen från KUR.

BOKMÄSSAN 2025

På årets bokmessa i Göteborg delade vi som vanligt monter med Författarförbundet. Liksom förra året var det Författarförbundet som arrangerade scenprogrammet, medan Författarcentrum fick fyra egna punkter att programlägga. Programpunkterna hölls på torsdags- och fredagsmorgonen och var: "**KÄR i poesi**", ett samtal med poeterna Agnes Gerner och Erik Lindman Mata om Författarcentrum Östs läsfrämjande projekt för skolan, "P som i poesi", modererat av Sara Gordan; "**Litteratur som samhällsbärare**", om Författarcentrum Västs projekt med läsfrämjande och Shared readings inom kriminalvården med Zhiwar Rashid och Madeleine Schantz, modererat av Hanna Jedvik; "**Böcker som funk**", om Författarcentrum Syds projekt med tillgängliga författarbesök, där Karin Salmson samtalade med Kjell Stjernholm; samt "**Inte bara läslust**", där författarna Katarina Genar och Mårten Zandén pratade med moderatorn Magnus Ljunggren om arbetet med att lyfta in inte bara läslust, utan även skrivövningar och skrivlust under författarbesöken. Dagen före mässan deltog Författarcentrum Västs ordförande Hanna Jedvik och Riks ordförande i det Litteraturpolitiska toppmötet, och riksstyrelsen möttes därefter för en informell middag. Montern bemannades både med förtroendevalda och med personal i första hand från Författarcentrum Väst. Kostnaden för bemanningen och för Riksordförandens resa och uppehåll gjorde att Bokmässan drog något över budget i förhållande till året innan, eftersom dåvarande Riksordföranden bodde i närheten av mässan. Till kommande år får man diskutera om det går att dra ner på kostnaderna, till exempel genom att huvudsakligen bemanna montern med förtroendevalda.

SAMVERKAN

Utöver samarbetet med Sveriges författarförbund runt bokmässan har det varit ett tätt samarbete med de övriga centrumbildningarna. Detta samarbete fördjupades under 2024 med anledning av minskningarna av bidraget till centrumbildningarna det året, och har föranlett ett arbete med att samordna och på olika sätt marknadsföra centrumbildningarnas verksamhet. Samarbetet med konsultfirman 2024 är avslutat, och resulterade i 2025 ett fortsatt intensivt, gemensamt profileringsarbete, där vi arbetade

med att formulera centrumbildningarnas kärnuppdrag – att skapa arbetstillfällen för kulturarbetare inom olika områden – tydligt på möten med KUR, SKR, under olika konferenser och festivaler. Den gemensamma hemsidan profilerades och homogeniserades 2025 för att förstärka centrumbildningarnas gemensamma uppdrag. Riks ordförande har deltagit i lobbygruppens möten varannan vecka och i fysiska möten med olika, relevanta organisationer. Syftet har varit att belysa för bidragsgivare vilka oumbärliga insatser centrumbildningarna gör på kulturområdet, vilket i förlängningen leder till stärkt demokrati och beredskap, samt att varje krona till oss genererar fyra kronor i omsättning. Utöver detta har ett antal samtal och kontakter förekommit på mindre nivå med t e x Översättarcentrum och Svenska PEN.

Signaturer